

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas		Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Istoriniai Europos regionai ir Lietuva		Istorija ir archeologija H005	Istorijos	Istorijos teorijos ir kultūros istorijos
Studijų būdas	Kreditų skaičius	Studijų būdas	Kreditų skaičius	
paskaitos		konsultacijos	2	
individualus	3	tiriamasis darbas	2,5	
Iš viso kreditų:				7,5

Dalyko anotacija

Dalyke *Istoriniai Europos regionai ir Lietuva* pristatomos klasikinės ir šiuolaikinės Europos regioninių tyrimų koncepcijos, analizuojamos regioninių tyrimų Lietuvos istoriografijoje perspektyvos. Regioninė tyrimų kryptis, besiremianti komparativistiniu tyrimo metodu, viena vertus, galėtų pateikti integresnę (konteksto prasme) Lietuvos istorijos vaizdą, kita vertus, padėtų atsinaujinti pačiai istoriografijai, leisdamą peržengti nacionalinio tyrimo formato rėmus. Kurse aptariamos svarbiausios sąvokos ir teorijos, kurių pagalba ir konstruojami erdviniai ir laikiniai Europos regionų modeliai. Iš Europos regionų didžiausias dėmesys skiriamas Vidurio Europos, kaip periferinės Vakarų Europos dalies, ir rytinės jos dalies (Vidurio Rytų Europos) koncepcijoms. Šiame kontekste analizuojamos ir Lietuvos regioninio identiteto paieškos. Lietuvos specifika aiškinama jos periferine padėtimi. Istorinių Europos regionų tyrimai - palanki sritis tarpdisciplininiam dialogui, kuris galėtų tapti dar vienu impulsu Lietuvos istoriografijos metodologiniam ir tematiniam atsinaujinimui.

Pagrindinė literatūra

1. Troebst, S. "Historical Meso-Region": A Concept in Cultural Studies and Historiography', prieiga internete: <http://ieg-ego.eu/en/threads/theories-and-methods/historical-meso-region/stefan-troebst-historical-meso-region> (publikuota 2012)
2. Troebst, S. "Introduction: What's in a Historical Region? A Teutonic Perspective", in: European Review of History, vol. 10, No 2, 2003, pp. 173-188 (aiškiai apibrėžia istorinio regiono lygmenis: istorinio mezoregiono koncepcija).
3. Troebst, S. „Meso-regionalizing Europe: History Versus Politics“, in: Arnason, J. P., Doyle, N. J. (Eds.) Domains and Divisions of European History. Liverpool University Press, 2010, pp. 78-89. [IFB]
4. Jalava, M. „The Nordic Countries as a Historical and Historiographical Region: Towards a Critical Writing of Translocal History“, in: História da historiografia, No 11, 2013, pp. 244–264.
5. Saarikoski, V. "European space and Thought between East and West in the Twentieth Century", in: The Finnish Review of East European Studies, 7 (2000) pp. 27–47.
6. Mishkova, D., Stråth, B., Trencsényi, B. „Regional History as a 'Challenge' to National Frameworks of Historiography: The case of Central, Southeast, and Northern Europe“, in: Middell, M., Riura, L. (Eds.) Transnational Challenges to National History Writing. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013, pp. 257-314. [IFB]
7. Todorova, M. "Spacing Europe: what is a historical region?", in: East Central Europe, vol. 32, 2005, part 1-2, pp. 59-78.
8. Grzechnik, M. Regional Histories and Historical Regions. The Concept of the Baltic Sea Region in Polish and Swedish Historiographies. Peter Lang, 2012. [IFB]
9. Ther, P. "Comparisons, Cultural Transfers, and the Study of Networks. Toward a Transnational History of Europe", in: Haupt, H.-G., Kocka, J. (Eds.) Comparative and Transnational History: Central European Approaches and New Perspectives. New York, Oxford: Berghahn Books, 2009, pp. 204-225.
10. Bumblauskas A. Lithuania and Europe's historical regions /bibliogr. // Lithuanian foreign policy review, nr. 1 (5), p.179-190, Vilnius, 2000.
11. Bumblauskas A. Senosios Lietuvos istorija: 1009-1795. V., 2005.
12. Brague R. Ekscentriškoji Europos tapatybė. V., 2001.

13. Conze W. Ostmitteleuropa: Von der Spätantik bis zum 18. Jahrhundert. - München, 1992.
14. Delanty G. Europos išradimas: idėja, tapatumas, realybė. - Vilnius, 2002.
15. Gudavičius E. Lietuvos europėjimo keliais: istorinės studijos / sudarė A. Bumblauskas, R. Petrauskas. - Vilnius, 2002.
16. Halecki O. Historia Europy - jej granicy i podziały. - Lublin, 1994.
17. Kłoczowski J. Europa Śródkowo-Wschodnia w historiografii krajów regionu. - Lublin, 1993.
18. Kłoczowski J. Młodsza Europa. - Warszawa, 1998.
19. Szücs J. Trzy Europy. - Lublin, 1995.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	mokslo laipsnis	pedag. vardas	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Alfredas Bumblauskas	Dr. (HP)	Prof.	1. <i>Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto turtai istorijos skersvėjuose (XVI-XXI amžiai):</i> kolektyvinė monografija Vygintas Bronius Pšibilskis (atsakomasisredaktorius). Vilnius: VU I-kla, 2016. 883p. 2. <i>Būtovės slėpiniai.</i> [T.] 2: <i>Užmiršta Lietuva /</i> Alfredas Bumblauskas, Edvardas Gudavičius; sudarė Aurimas Švedas. – Vilnius: Alma littera, 2016. 560 p. 3. <i>Būtovės slėpiniai.</i> [T.] 3, <i>Lietuvos vartai į jūrą /</i> Alfredas Bumblauskas, Edvardas Gudavičius; sudarė Aurimas Švedas; fotografijų autorius Algimantas Aleksandravičius. – Vilnius: Alma littera, 2017. 359 p. 4. <i>Lietuvos istorija: paaugusių žmonių knyga.</i> I dalis / Alfredas Bumblauskas, Mangirdas Bumblauskas. –Vilnius: "Baltų lankų" vadovėliai, 2017. 280 p., II dalis, ibid., 2020, 223 p. 5. <i>Lietuvos istorija kiekvienam /</i> A. Bumblauskas, A. Eidintas, A. Kulakauskas, M. Tamošaitis.; sudarytojas ir dalykinis redaktorius Alfonsas Eidintas. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2018. 439 p. 6. Idee Józefa Maroszka w poznaniu dziejów Wielkiego Księstwa Litewskiego i Wilna – konteksty historiografii litewskiej / Historia, tradycja, pamięć: prace ofiarowane Profesorowi Józefowi Maroszkowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin / pod redakcja Ewy Rogalewskiej. Białystok : Białostockie Towarzystwo Naukowe; Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu, 2020. p. 61-68. 7. Bumblauskas, Alfredas; Skurvydaitė, Loreta, The University of Vilnius and its „Golden age”: introduction into the 1803–1832 epochs / Archiwum Emigracji. 2018–2019. Toruń : Uniwersytet Mikołaja Kopernika. 2020, z. (1–2) 26–27, p. 79-111. 8. Edvardas Gudavičius: Žmogus - istorijos meistras – akmuo / Lietuvos istorijos studijos. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. 2020, t. 45, p. 8-21.

Patvirtinta Istorijos ir archeologijos mokslo krypties Doktorantūros komiteto posėdyje
2024 m. spalio mėn. 24 d , protokolo Nr. 15600-KT-510

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. habil.dr. Tamara Bairašauskaitė